

FOLKRÄTTEN OCH FN-RESOLUTIONER

VAD ÄR FOLKRÄTTEN?

Folkrätten är en del av internationell rätt, som består av regler och principer som reglerar hur stater ska samverka och agera gentemot varandra. Det är staterna själva som bestämmer om de ska vara bundna av en viss regel.

[FN:s deklaration om mänskliga rättigheter](#) utgör en viktig grund för folkrätten, liksom FN-stadgan och de resolutioner som antas av säkerhetsrådet eller generalförsamlingen. Resolutioner från säkerhetsrådet är bindande för medlemsländerna, vilket inte de från generalförsamlingen är.

Läs mer om folkrätten på [FN:s hemsida](#).

NÅGRA EXEMPEL PÅ BROTT MOT FOLKRÄTTEN

[Den fjärde Genevekonventionen](#) med [tilläggsprotokoll I](#), som tillsammans reglerar hur civilbefolkningen ska skyddas i krig, talar bland annat om att repressalier mot personer som inte själva begått brott är förbjudet, liksom mot deras egendom. Den säger också att de personer som bor på ockuperat område inte ska berövas sina förmåner och att en ockupationsmakt inte får flytta delar av sin egen civilbefolkning till områden som den ockuperar.

Några exempel på brott mot dessa regler är när Israel demolerar fastigheter, river hela byar och fördriver dess befolkning på Västbanken inklusive Östra Jerusalem, bosättningspolitiken i sin helhet, de raketer från Gaza som inte siktar mot militära mål samt oproportionerliga och kollektiva repressalier från Israel.

VIKTIGA FN-RESOLUTIONER

Efter staten Israels bildande har FN antagit flera resolutioner som berör förhållandena i och mellan Israel och Palestina. Här är tre:

De palestinska flyktingarna har rätt att återvända!

I december 1948 antogs resolution 194 av FN:s generalförsamling.

Resolutionen slog fast att de palestinska flyktingar som vill återvända till sina hem och leva i fred med sina grannar ska få göra det så snart som möjligt, och att kompensation för skadad eller förlorad egendom ska utbetalas till de som väljer att inte återvända.

Ett år senare inrättades [UNRWA](#), The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees, med uppgift att genomföra direkta hjälpprogram för palestinska flyktingar. UNRWA inledde sin verksamhet den 1 maj 1950 och skulle arbeta på tillfälliga mandat i väntan på en lösning. Den senaste förnyelsen gäller till 30 juni 2023.

När UNRWA började sitt arbete 1950 var antalet palestinska flyktingar ca 750 000. Idag betjänar UNRWA nära sex miljoner människor.

Israel måste dra sig tillbaka från ockuperade områden!

Säkerhetsrådets resolution 242 antogs efter sexdagarskriget i juni 1967. Israel hade då erövrat Västbanken, Gaza, Östra Jerusalem, Golanhöjderna och Sinaihalvön. En ockupation som till stora delar pågår än idag.

Resolutionen understryker att det är otillåtet att förvärva territorium genom krig och kräver att israeliska styrkor dras tillbaka från territorier som ockuperades i samband med kriget. Den pekar också på vikten av att varje stat i området har rätt att leva i fred inom säkra och erkända gränser.

Efter det att resolutionen hade antagits uppstod en diskussion om tolkningen. Formuleringen "territorier som ockuperats" var i den engelska versionen inte skriven i bestämd form, vilket Israel har åberopat som skäl för att inte återlämna all ockuperad mark. Somliga menar att resolutionen uppfylldes när Israel återlämnade Sinaihalvön som en del av fredsavtalet med Egypten 1978.

Den gängse tolkningen av resolutionen är emellertid att samtliga territorier som ockuperades i samband med sexdagarskriget ska återlämnas, även om det finns utrymme för vissa gränsjusteringar, och resolution 242 har sedan den antogs legat till grund för ett flertal andra ställningstaganden.

Resolution 242 bekräftar också vikten av en rättvis lösning på flyktingfrågan. Det är en något mjukare skrivning än generalförsamlingens resolution 194 (se ovan) eftersom den inte direkt uttrycker flyktingarnas rätt att återvända till sina hem.

Bosättningar är olagliga!

I december 2016 antogs resolution 2334 av FN:s säkerhetsråd. Resolutionen slår fast att åtgärder som syftar till att ändra status för de palestinska territorier som ockuperats sedan 1967 strider mot internationell humanitär rätt. Det innefattar byggandet och utbyggnaden av bosättningar, inflyttning av israeliska bosättare, konfiskering av mark, rivning av bostäder och fördrivning av palestinsk civilbefolkning.

Vidare uttrycker resolutionen stor oro över att fortsatta israeliska bosättningsaktiviteter äventyrar en tvåstatslösning baserad på 1967 års gränser. Den uppmanar Israel att frysa alla bosättningsaktiviteter och att montera ner de bosättningar som uppförts de senaste 15 åren.

Det sensationella med denna resolution var att USA släppte igenom den. Den antogs strax innan Barack Obama avgick som president, och kritiserades av den tillträdande presidenten Donald Trump. Även Israel kritiserade resolutionen och antog strax efteråt en lag som gjorde det möjligt för staten att exproprierat privat palestinsk mark och använda den för bosättare.

Uppmaningen i resolution 2334 har således inte efterföljts. Idag är antalet bosättare på Västbanken och Östra Jerusalem mer än 600 000.